Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

ZAGŁĘBIA DĄBROWSKIEGO

SPÓŁNOTA

Dnia 19 marca 1933 r. № 6

PISEMKO SPÓŁDZIELNI SPOŻYWCÓW ZAGŁĘBIA DĄBROWSKIEGO

Zawiadomienie

Doroczne walne zgromadzenie członków Sp. Sp. **„Sprawiedliwość" w Milowicach** odbędzie się dnia 26 marca r. z. o godz. 14-ej w sali klubu przy kopalni „Milowice".

Parządek obrad obejmuje: zagajenie i wybór prezydjum; odczytanie protokółu; sprawozdania z działalności; zatwierdzenie sprawozdania i bilans za rok 1932; podział nadwyżki za rok 1932; plan pracy, budżet i upoważnienie zarządu do zaciągania pożyczek; wybory uzupełniające do Rady; zmiana oprocentowania wkładów oszczędnościowych; wnioski.

Stosownie do art. 18 statutu zebranie będzie prawomocne bez względu na ilość przybyłych członków. Wejście na salę obrad za okazaniem imiennych zawiadomień.

Podajemy poniżej krótkie sprawozdanie z działalności „Sprawiedliwości" za rok 1932.

Sprawozdanie Spółdzielni Spożywców „Sprawiedliwość" w Milowicach za rok 1932

Obrót Spółdzielni za rok 1932 wyniósł złotych 536.053,41, t. j. zmniejszył się o 35% do roku poprzedniego. Przyczynami tego zmniejszenia były:

1) ograniczenie funduszu płynnego Spółdzielni skutkiem stosowania sprzedaży na kredyt, co ostatecznie wyraziło się bilansowem zadłużeniem członków w sumie zł. 55.710,14, **2) zmniejszenie siły nabywczej członków o dalsze 40% skutkiem ograniczenia pracy, 3) spadek cen w stosunku do lat ubiegłych.**

Na początku 1932 r. było udziałowców 665 z sumą udziałów zł. 42.162,82. Przybyło w ciągu roku 12, ubyło 29. W końcu roku było udziałowców 648 z sumą udziałów zł. 45.050,58, w tem kobiet 160, robotników 390, urzędników 69, rolników 5, innych 24. Przeciętnie na jednego udziałowca wypada Funduszu Udziałowego zł. 68.47 (w 1931 r. zł. 63.40). Pełne 4 udziały (zł. 100.—) posiada 50 udziałowców, pełne 3 udziały (zł. 75.—) — 209 udziałowców, pełne 2 udziały (zł. 50.—) — 317 udziałowców, pełny 1 udział (zł. 25.—) — 41 udziałowców, 31 udziałowców posiada niepełny 1 udział. Statut przewiduje posiadanie 4-ch udziałów po zł. 25.—, czyli zł. 100.—.

Nie złożyło przepisowych deklaracyj członkowskich 8 osób.

Zakupy 614 członków wyniosły zł. 483.301,09, t. j. 90,16% ogólnego obrotu Spółdzielni (w 1931 r. 94%). Przeciętnie na jednego członka wypada zł. 787.— (w 1931 r. zł. 1.214.—). Wzrosły zakupy niečłonków z 6% na 9,84%.

Rada Nadzorcza składa się z 15 osób. Przewodniczący Rady: Zawadzki Stanisław, zastępca przewodniczącego: Giersz Stanisław; sekretarz: Brodziński Teofil; członkowie: Bartoś Franciszek, Biedak Antoni, Fudała Teodor, Halama Stanisław, Kapuściak Józef, Lange Stefan, Madej Jan, Majchrzak Wacław, Michalak Stanisław, Rokicki Antoni, Słaby Jakób i Szczypa Antoni.

Zarząd, powołany przez Radę, zarejestrowany w Sądzie Okręgowym dnia 7.II.1930 r., stanowią: prezes — inż. Jan Wieczorkiewicz, sekretarz — Zygmunt Olszewski i skarbnik — Bronisław Prauze.

W końcu 1932 r. Spółdzielnia zatrudniała kierownika i 14 pracowników, z czego 1 w biurze, 1 w jatce, 2 w warsztacie szewckim, 1

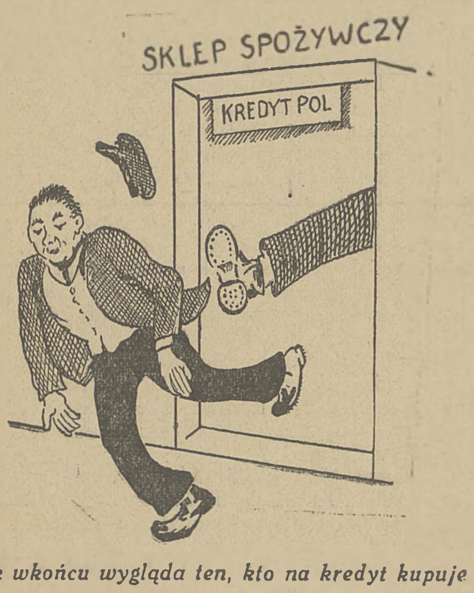
Dokończenie na str. 4

Poszukiwania spółdzielczości

Katastrofa gospodarcza, jakiej świadkami i ofiarami obecnie jestetśmy, wstrząsa głęboko psychiką ludzi.

Człowiek pozbawiony pracy, ginący z nędzy wraz z rodziną, wysila swój umysł dla zrozumienia przyczyny swego rozpaczliwego położenia. Przecież jest zdrów, przecież chleba, jak mówią, jest poddostatkiem, przecież praca ludzka jest potrzebna do naprawy dróg, budowy brakujących mieszkań, — dlaczego więc ginie on i giną miljony takich jak on nieszczęśników? Podobne myśli, jakie przechodzą przez głowę każdego obywatela, dla bezrobotnego są myślami bolącemi aż do zamącenia zmysłów.

Nic więc dziwnego, że w umysłach ludzi zrozpaczonych rodzą się najrozmaitsze, nieraz obłąkane pomysły. Zdaje im się, że oto doszli do zrozumienia przyczyn zła, i roją pomysły sprawiedliwego urządzenia świata. Redakcje pism otrzymują masy projektów, dotyczących naprawy mechanizmu gospodarczego świata. Z innej strony ludzie, opanowani całkowicie jakąś własną ideą naprawy stosunków, uciekają w świat pozazmysłowy, tworzą sekty religijne, szukają i znajdują zwolenników, wydają rozmaite pisemka i ulotki, przepełnione nieprzytomnym bredem o jakimś Boskim Planie, który oni są powołani wykonać.

Tak wkońcu wygląda ten, kto na kredyt kupuje

I do naszych redakcyj, i do Zarządu Związku nadsyłane są recepty rychłego uzdrowienia świata. „Niech tylko Pan Profesor wykorzysta swój autorytet dla urzeczywistnienia moich projektów, a wkrótce na świecie będzie Jeden Pasterz i Jedna Owczarnia" — pisze taki zbolały człowiek.

To są objawy choroby, jaką zarażają się coraz większe ilości jednostek. Ludzie opanowani tą chorobą nie są zdolni do koniecznych w ich warunkach wysiłków dla podtrzymania swojej egzystencji i, nie widząc możności urzeczywistnienia swoich marzeń, giną częstokroć śmiercią samobójczą.

Wyszukiwać przyczyn obecnego zła i kreślić nowych planów budowy świata nie potrzeba. Wszyscy zdrowi na umyśle wiedzą, że formy życia społeczeństw ludzkich w miarę powiększania się ludności i pogłębiania kultury materjalnej i duchowej muszą ulegać zmianom i że obecna forma, obecny ustrój, jak stara, krępująca, zniszczona szata, musi być zmieniony.

Nowe formy życia, oparte na sprawiedliwym podziale dochodów z pracy i podziale tej pracy między wszystkich jej potrzebujących, już są w zaczątkach — wypraktykowane przez długie lata doświadczeń. Tą nową formą jest organizowanie się ludzi dla celów gospodarczych na zasadach braterskiego współdziałania.

Nic ponadto mądrzejszego dotąd nie znaleziono i zapewne nie zostanie znalezione.

Im prędzej, bez względu na siły współdziałające, przyjdzie zastąpienie instytucyj kapitalistycznych instytucjami spółdzielczemi we wszystkich dziedzinach życia gospodarczego, tem prędzej tragiczne stosunki obecne zapadać się będą w nicość i w niepamięć.

J. D-ko

Nie można lekceważyć „kwitków"

— Niech pani poczeka. Zaraz kwitek napiszę. Który pani numer? — zwraca się uprzejmie sklepowa do kupującej paniusi.

— A co mi tam z waszych kwitków— odburknie członkini, która miała nieszczęście wstać lewą nogą z łóżka i już od samego rana jest nie w humorze...

I cóż tu robić!... Nieszanowanie „kwitków" przy kontroli zakupów członkowskich jest bardzo częste. A przecież równa się to z nieposzanowaniem własnego grosza. Zupełny zanik najprostszego zmysłu oszczędności ze strony kupujących.

Taka zwyczajna rzecz, nie wymagająca żadnego wysiłku woli, ani odrobiny ofiarności, a wiele to przysparza kłopotów zarządowi spółdzielni. Boć przecież zarząd wie, że spółdzielnia liczy sporo członków, a ci członkowie w sklepach spółdzielni kupują; lecz kiedy trzeba wykazać władzom skarbowym „czarno na białem" sumę zakupów członkowskich, trudno wszystko do kupy zebrać. Członkowie nie szanują swoich zakupów. I dzieje się przez to krzywda zarówno interesom spółdzielni, jak i interesom członków. Członkowie nie myślą, że z tych drobnych codziennych wydatków w sklepach spółdzielczych rosną dziesiątki i setki, że z nich tworzy się zysk, tworzy się nadwyżka, do której zwrotu mają prawo. Trzeba więc zakupy kontrolować. Czyż można więc te kwitki lekceważyć?

Przez czarne okulary

Są tacy, co w domu swoim widzą tylko złe: żona nigdy nie dogodzi, dzieci niesforne, sąsiedzi nieznośni i t. d.

Natomiast u ludzi wszystko jest ich zdaniem lepiej. I smaczniej gotują i ładniej mieszkają i wszystko jest przyjemniejsze.

W rzeczywistości może jest całkiem odwrotnie, lecz tego się przez nałożone dla użytku domowego czarne okulary nie widzi.

Już to w tym wypadku da się rzeczywiście zastosować słowa, że:
„Cudze chwalicie — swego nie znacie,
Sami nie wiecie, co posiadacie".

Otóż i w naszych spółdzielniach jest sporo takich członków - czarnowidzów.

Krytykują oni zawsze, czy jest co, czy tylko tak dla wyładowania swoich niechęci. I w takich wypadkach łatwo jest na zebraniach taką bezzasadną krytykę odeprzeć.

Gorzej jest, jeżeli taki czarnowidz znajduje się we władzach spółdzielni i żółć swoją wylewa pod adresem naszego Związku. Wynajduje się szereg ogólnikowych zarzutów, potępiając w czambuł działalność Związku, a ponieważ na zebraniach władz spółdzielni niema komu bezpodstawne zarzuty odpierać i fałszywe opinje prostować, więc w mniej świadomych otoczeniach krytyka taka zawsze pozostawia złe wrażenie.

Często krytykuje się Związek złośliwie, by móc usprawiedliwić w ten sposób omijanie hurtowni Związkowej i uprawianie handlu z „Mośkami".

Czasem nie w smak poszło otwarte wytykanie przez Związek błędów i nadużyć i... chciałoby się nawet nie mieć czujnego oka Związku nad sobą.

W jednej naprzykład spółdzielni ubolewa się, że Bank „Społem" nie daje procentu od udziałów (w tym roku już da), ale milczy się, że kilkanaście tysięcy złotych tkwi bezprocentowo w kredytach za towary i sporo jest w tem pieniędzy przepadłych.

Krytyka jest pożądana i potrzebna. Słusznych uwag, byle tylko wypowiedzianych w spokojnej formie, każdy choć z przykrością wysłucha.

I praca Związku, jak każda ludzka praca, nie jest bez wad i błędów. Krytykować więc ją można i trzeba, lecz we właściwym czasie i miejscu.

Tylko w ten sposób da się zło usunąć.

K. Ś.

Dokończenie ze str. 1

stróża i 1 woźnicę. W porównaniu do roku 1931 ilość pracowników zmniejszyła się o osób.

Kontrola sklepów wykazała łączne manko sklepowe, spowodowane rozkurzem, rozsypką i rozwagą, w wysokości zł. 2.128.35, t. j. 0,7% w stosunku do sprzedanych artykułów dających manko i jakkolwiek zawarte z pracownikami umowy określają manko w wysokości 1% od sprzedaży towarów dających manko, których w 1932 r. sprzedano za zł. 333.708.— (1% — zł. 3.370,01), to jednak pracownicy sklepu głównego obciążeni zostali sumą zł. 269.68 za przekroczenie dopuszczalnego manka powyżej 1%.

Obrót sklepu głównego wynosił zł. 274.140,74, filji zł. 218.047,12, jatki zł. 43.865.55. Zniżki cen i odpisy wyniosły zł. 7.356,10, zwyżki cen zł. 1.342.92. Zakup w Związku Spółdzielni wyniósł zł. 224.734.—, t. j. 48% wszystkich zakupów, nie uległ więc %-owo żadnej zmianie.

Zestawienie z księgi Dziennik — Główna za 1932 r.:

Nazwa rachunku	Sumy obrotowe		Straty i nadwyżki		Bilans na 31.XII 1932	
	Winien	Ma	Straty	Nadwyżki	St. czynny	St. bierny
Kasa	568.033,92	562.417,17	—	—	5.616,75	—
Towary	532.262,16	539.410,17	—	61.367,91	54.219,90	—
Koszty handlowe . . .	48.700,70	3.320,94	45.379,76	—	—	—
Udziały	1.941,30	46 991,88	—	—	—	45.050,58
Dłużnicy	345.567,39	289.857,25	—	—	55.710,14	—
Warsztat szewcki . .	6.450,41	5.532,55	—	—	917,86	—
Sprzężaj	3.480,64	3 442,37	—	—	—	—
Związek Spółdz. . . .	233.877,17	226.984,71	—	—	6.892,46	—
Skonta	1.194,41	2.442,37	—	1.247,96	—	—
Kasa Oszczędności . .	15.228,74	27.571,35	—	—	—	12.342,61
Różni	67.505,07	55.392,93	—	—	13.366,77	1.254,69
Rezerwa piekarni . .	1.000,—	3.000,—	—	—	—	2.000,—
Ruchomości	7.949,77	81,—	881,98	—	6.976,79	—
Fundusz Społeczny . .	—	56.350,98	—	—	—	56.350,98
„ Budowlany . .	—	8.404,83	—	—	—	8.404,83
„ Rezerwowy . .	—	5.571,01	—	—	—	5.571,01
Straty i nadwyżki . .	41.722,50	38.104,34	3.618,16	—	—	—
	1.874.914,18	1.874.914,18	49.889,90	62.615,87	143.700,67	130.974,70
Czysta nadwyżka			12.725,97	—	—	12.725,97
			62.615.87	62.615,87	143.700.67	143.700,67

Wyszczególnienie kosztów handlowych

Rodzaj wydatku	Przewidziano	Wydatkowano	%
	złotych		
Wynagrodzenie członków Zarządu i Rady . .	1.950.—	750.—	1.65
Płace personelu	37.080.—	29.580.16	65.18
Świadczenia socjalne	3.000.—	2.674.54	5.89
Komorne, opał, światło	1.700.—	962.42	2.12
Ubezpieczenia od ognia i kradzieży	1.400.—	1.619.91	3.57
Materjały piśmienne, poczta, telefon	1.800.—	1.424.07	3.13
Patenty, podatki, opłaty stemplowe	4.000.—	2.476.66	5.45
Utrzymanie porządku w sklepach	1.300.—	723.35	1.59
Reperacje, przeróbki i konserwacje urządzeń .	450.—	256.23	0.57
Drobne sprzęty	100.—	40.15	0.09
Wyjazdy na konferencje i zjazdy	150.—	—	—
Składka lustracyjna i na Radę Okręgową . .	2.280.—	2.283.51	5.04
Dotacja Wydziału Społeczno - Wychowaw. .	3.000.—	2.159.93	4.77
Choinka	800.—	—	—
Inne drobne wydatki	990.—	428.83	0.95
Razem . .	60.000.—	45.379.76	100

Wydatki związane z akcją społeczno-wychowawczą wyniosły sumę zł. 2.159.93, przyczem należy zaznaczyć, że Spółdzielnia prowadzi bibljotekę, podręczną czytelnię przy Kole Oświatowem, prenumeruje 2 egz. dwutygodnika „Społem" i dostarcza pocztą wszystkim swoim udziałowcom „Spólnotę Zagłębia".

Proponowany podział nadwyżki za 1932 r. zł. 12.725.97:

Zysk osiągnięty z obrotu zł. 52.752,32 z niečłonkami stos. do Ustawy o Spółdzielniach przenosi się na Fundusz Społeczny	1.242,24
10% osiągniętej nadwyżki z obrotów członkowskich przenosi się na Fundusz Społeczny stos. do art. 32 p. „a" Statutu	1.148,37
1,4% tytułem oprocentowania udziałów (art. 32 p. „b" Statutu)	630.71
2% zwrot członkom od zakupów zapłaconych w 1932 r.	.9666,02
Pozostaje do dyspozycji	38.63
Razem	12.725.97

Książki Spółdzielni oraz gospodarka w 1932 r. były stale kontrolowane przez Sekcję Rewizyjną Rady. Lustracja Spółdzielni przeprowadzona była w dn. 7-go do 10-go października 1932 r. przez lustratora Związku, p. Ignacego Bryma. Sprawdzenie przez lustratora zamknięć rachunkowych i bilansu za 1932 r. odbyło się dnia 20-go i 21 lutego 1933 r.

Wyniki gospodarki za rok 1932 są ściśle uzależnione od powszechnego kryzysu gospodarczego i bezrobocia. Zwiększenie się stanu zadłużenia członków nastąpiło w czasie strajku w m-cach lutym i marcu r. ub. Spółdzielnia, biorąc wówczas pod uwagę wyjątkowo ciężkie położenie strajkujących członków, przyszła im z pomocą przez podwyższenie wysokości udzielanego kredytu, z dniem jednak 1-go lipca r. ub. została zpowrotem zastosowana uchwała Walnego Zgromadzenia z roku 1931 o ograniczeniu kredytów do wysokości posiadanych udziałów.

Wyniki gospodarki za rok 1932 znacznie ustępują wynikom z lat 1930 i 1931, ma to jednak swoje usprawiedliwienie w anormalnych warunkach gospodarczych, które ujemnie wpływają zarówno na działalność Spółdzielni, jak i na prowadzenie życia domowego jej członków. Silne fundusze własne, brak terminowych zobowiązań oraz zachowanie ostrożności w czynieniu zakupów ustrzegły Spółdzielnię od trudności finansowych.

Składając niniejsze sprawozdanie do rąk członków, władze Spółdzielni gorąco apelują do usilnej współpracy wszystkich udziałowców, celem przetrwania i utrzymania dotychczasowego stanu posiadania.

Sprawozdanie Powszechnej Spółdzielni Spożywców w Sosnowcu za rok 1932

Czasy obecne wymagają od nas intensywniejszego wysiłku, wytężonej pracy, zdwojonej energji, bezwzględności i niepoddawania się apatji. Rezultat całorocznej pracy naszej byłby korzystniejszy, gdyby nie zniżki, które po potrąceniu zwyżek stanowiły sumę zł. 4.079,02. Na zniżkę nadwyżki również wpłynęło: a) zapłacenie zaległego podatku zł. 1.259,20 za przejęte Stowarzyszenie „Jedność", b) wypłacona zapomoga na strajkujących górników w sumie zł. 300,—, c) wypłacona zapomoga na strajkujących włókniarzy w firmie C. G. Schön w sumie zł. 500.—. Wydatki te stanowiły łączną sumę zł. 2.059,20. Pomimo dużych trudności i nieprzewidzianych dość poważnych wydatków, zamknięto rok operacyjny nadwyżką. Pozwoli to powiększyć kapitał społeczny jak również wypłacić dywidendę od wybranych towarów. Obroty nasze, stanowiące w roku sprawozdawczym sumę złotych 825 456,20, zmniejszyły się w stosunku do roku ubiegłego o 10,4%. Powodem zmniejszenia się obrotów jest spadek cen jak również ogólne zubożenie społeczeństwa.

Z wyliczenia naszego wynika, że w stosunku do r. 1930 sprowadzono i sprzedano o 89.668 kg. towaru więcej, lecz wartość była mniejsza o zł. 58.757.—. Widać, że społeczeństwo z każdym dniem nabiera większego zaufania do Spółdzielni; świadczy o tem zwiększenie obrotów ilościowych w roku sprawozdawczym.

W roku sprawozdawczym powiększono majątek Spółdzielni przez wybudowanie nowej murowanej stajni i rozlewni octu. Koszt budowy wynosił zł. 2.982,57. Należy wspomnieć o wstępnych pracach Władz Spółdzielni nad rozszerzeniem swoich agend przy Spółdzielni pracowników kop. „Hr. Renard". Praca ta ma na celu przygotowanie odnośnych form do przejęcia tych placówek przez naszą Spółdzielnię. Jedną z ciemnych plam w naszem sprawozdaniu jest zaległy kredyt. Kredyt powstały w czasach dobrej konjunktury, a spłacany w obecnym czasie w stopniu minimalnym. Zaległości kredytowe stanowią zł. 21.914,07 kredytu otwartego i zł. 11.812,19, — kredytu bonowego, co stanowi łączną sumę zł. 33.726,26. Sytuacja taka zmusza Zarząd do wdrażania kroków sądowych, względnie do protestowania złożonych weksli, co w konsekwencji naraża członków na dodatkowe koszty.

Rada Nadzorcza odbyła 16 posiedzeń, Prezydjum Rady Nadz. odbyło 10 posiedzeń. Wydziały Rady odbyły w ciągu roku 37 posiedzeń, w tem rewizyjny 17, gospodarczy 7, społeczno-wychowawczy 13. Zarząd odbył posiedzeń 44.

Dokończenie na str. 8

PORADY DLA GOSPODYŃ

Choroby zakaźne

Chorobą zakaźną nazywamy taką chorobę, która łatwo z jednych ludzi na drugich się przenosi. Powodem zakażenia są żyjątka tak maluśkie, że tylko przez szkła bardzo silnie powiększające dostrzec je możemy.

Żyjątka te, dostawszy się do ciała chorego, wydzielają niebezpieczne jady, które je zatruwają. Organizm chorego broni się przeciw nim, odbywa się w krwi jego walka dążąca do zniszczenia drobniutkich, a tak bardzo szkodliwych napastników. Ta walka wywołuje gorączkę i różne objawy choroby.

Różne istnieją gatunki tych maleńkich a groźnych wrogów człowieka, zwanych *bakterjami chorobotwórczemi*. Każdy z nich wywołuje inną chorobę. Tyfus, szkarlatyna, ospa, koklusz, gruźlica, grypa, dyfteryt są najwięcej u nas rozpowszechnionemi zakaźnemi chorobami.

Bakterje, rozpanowawszy się w ciele chorego, rozmnażają się w niem w zastraszający sposób, a stąd przez usta chorego przy oddechu i kaszlu, przez pot, kał i mocz wydostają się na zewnątrz. To też *zetknięcie się z wydzielinami* chorego, przy niektórych chorobach, a także z powietrzem, którem oddycha, *przedstawia groźne dla otoczenia niebezpieczeństwo.* — A największą obroną przd chorobami zakaźnemi jest wielki porządek.

Czystość przeciwdziała rozszerzaniu się choroby i jej zawitaniu do domu. Jeśli jednak mimo wszystko *choroba wybuchła, to trzeba* dalszych *środków ostrożności, ażeby ochronić* od niej *otoczenie chorego.*

Wszyscy obywatele Państwa powinni dbać o zdrowotność kraju i w miarę możności przykładać się do powstawania dobrze urządzonych i prowadzonych *szpitali dla chorób zakaźnych.* — O ile taki wpobliżu istnieje, trzeba mu bez obawy powierzyć chorego; znajdzie on tam lepsze warunki i umiejętniejszą opiekę niż w domu.

Jeśli szpitala niema, to chorego trzeba *oddzielić od zdrowych,* umieścić go o ile możności w oddzielnym pokoju. Osoba pielęgnująca go nie powinna stykać się z innymi członkami rodziny; dla własnej ochrony musi nosić biały, szczelnie zapinany, dokładnie jej ubranie przykrywający fartuch i chusteczkę białą na głowie, które należy często zmieniać i prać.

Bardzo dokładne mycie kilka minut rąk szczotką, która w międzyczasie powinna leżeć w spirytusie i mydle, oraz częste płókanie ust wodą utlenioną, chroni od wtargnięcia zarodków do jamy ustnej. Z największą ostrożnością trzeba się obchodzić z rzeczami, które bezpośrednio z chorym się stykają. Talerz jego, łyżka i t. d. muszą być zmywane osobno w jego pokoju; pościel, chustka do nosa, bielizna wrzucona zaraz po użyciu do rozczynu sody lub krezolu i prana *oddzielnie;* kał i mocz dopiero w dwie godziny po zalaniu mlekiem wapiennem (mleko wapienne, to kawałek wapna gaszonego rozpuszczony w wodzie) mogą być wyrzucone do klozetu, i to z wszelką ostrożnością, by nie zanieczyścić deski. Zdrowi, o ile się da, powinni używać innego klozetu.

Kobieta mająca rozum, serce i sumienie, kiedy w jej domu ktoś na zakaźną chorobę zapadnie, będzie się w każdym razie starała *chronić* przed nią *innych.* W tym celu powinna przestać odwiedzać sąsiadów i nie przyjmować u siebie odwiedzin; dzieci w czasie trwania zakaźnej choroby nie powinny chodzić do szkoły; natomiast wskazane są dla otoczenia chorego przechadzki na świeżem powietrzu, w słońcu, bo wzmacniają one organizm i czynią go odporniejszym przeciw zakażeniu.

Pokój chorego musi być często *przewietrzany.* Jest zabobonem przekonanie, że świeże powietrze szkodzi choremu; należy go tylko dostatecznie przykryć.

Kiedy chory wyzdrowieje lub umrze, trzeba przeprowadzić w mieszkaniu *dezynfekcję* czyli odkażenie.

Chory zanim między zdrowymi zasiądzie musi być dokładnie wykąpany, wyszorowany, natarty spirytusem czystym, razem z głową i włosami, (między któremi bakterje łatwo się gromadzą), ubrany w czystą bieliznę i ubranie, które, o ile wisiało w czasie choroby w jego pokoju, musi także być oddane do odkażania.

Przeciw niektórym chorobom, jak ospa, tyfus brzuszny, istnieją *szczepienia ochronne.* Szczepienie przeciw ospie jest obowiązujące dla wszystkich i trzeba o tem pamiętać, by dzieci były szczepione. Przy dyfterji już po zachorowaniu lekarz stosuje zastrzyki, które dalszy jej przebieg ogromnie łagodzą.

Widzimy więc, że wielka czystość, sumienność i staranność w chronieniu siebie i innych są skuteczną obroną przeciw zakaźnym chorobom i mogą zapobiec niezliczonym wypadkom ciężkiej choroby i śmierci. *Starajmy się więc, o podniesienie czystości,* nietylko w domach naszych, ale i we wsiach i miastach, w których mieszkamy.

Cecha

ODPOWIEDŹ CZYTELNICZCE J. M. ZE SZREŃSKA

Literatura z działu wychowania i pielęgnacji dziecka jest dość obszerna.

Możemy polecić bardzo dobrą książkę dr. Cieszyńskiego p. t. „Wychowanie i odżywianie dziecka". Cena 2 zł.

Pożytecznem jest jednak, by matka lub wychowawczyni mogła korzystać z porad i artykułów, drukowanych w czasopiśmie dla matek, np., „Młodej matce", gdyż to zapewnia stopniowe zaznajomienie się z najnowszemi kierunkami wychowawczemi i higjenicznemi.

Czy wiecie, że...

W Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej nastąpiła katastrofa pieniężna. Wszyscy rzucili się do banków odbierać swoje wkłady; banki nie miały tyle pieniędzy. Rząd ogłosił dla banków moratorjum (pozwolenie zwłoki na wypłaty należności). Banki i giełdy zostały na jakiś czas zamknięte, życie finansowe zamarło. A stało się to wszystko w dniach, kiedy nowy prezydent Roosevelt objął urzędowanie. Ostatecznie jednak niewiadomo jeszcze, co będzie z dolarem.

Japończycy w dalszym ciągu wojują z Chinami; zajęli oni ostatecznie całą prowincję, o którą powstał spór w Lidze Narodów.

W Niemczech spalono budynek sejmowy; podpalili go prawdopodobnie sami hitlerowcy, zwalając winę na komunistów i socjalistów, żeby ich ostatecznie steroryzować przed wyborami do parlamentu. I to się im udało. W wyborach do parlamentu zyskali wraz ze swoimi sojusznikami większość mandatów 341 na 306 przeciwników. Władza ich jest teraz niby uprawniona.

W parlamencie irlandzkim uchwalono ustawę, usuwającą z konstytucji irlandzkiej przysięgę na wierność dla króla angielskiego. Jest to jeszcze jeden krok do pełnej niepodległej samodzielności Irlandji.

W zagłębiu węglowem przeprowadzono parodniowy strajk protestacyjny górników przeciwko zamierzonym obniżkom zarobków.

W łódzkim przemyśle włókienniczym wybuchł strajk powszechny. Strajkowało około 50.000 robotników. Fabrykanci łódzcy chcą obniżyć głodowe zarobki robotników.

W początkach miesiąca została uroczyście otwarta wielka magistralna (główna) linja kolejowa, łącząca Górny Śląsk z Gdynią, długości 552 kilometrów.

W Polsce jest obecnie w wielkim przemyśle 63 zrzeszeń porozumienia, czyli tak zwanych karteli; najwięcej karteli jest w przemyśle chemicznym — 21 i w przemyśle metalowym — 20. Kartele występują przeważnie jako spółki handlowe. Znaczna ilość karteli powstała w ostatnich 2-ch latach. Jeden tylko kartel jest jeszcze z czasów przedwojennych. Ponadto w 19 wypadkach kartele te związane są umowami międzynarodowemi, głównie w celu podziału rynków zbytu, regulowania cen, regulowania rozmiarów produkcji itd.

Według sprawozdania Komisarza Rolnictwa, w Rosji Sowieckiej kolektywy rolne (uspołecznione gospodarstwa) obejmują 14 i pół miljonów gospodarstw i obsiewają zgórą 90 miljonów ha powierzchni ziemi. Kolektywy te dostarczyły 80 procent zakupionego przez państwo zboża i 60 procent lnu. Wśród tych kolektywów istnieje 91 tysięcy ferm hodowlanych, które posiadają łącznie 5 i pół miljona sztuk bydła rogatego, 2 i pół miljona sztuk trzody i 5 i pół miljona sztuk owiec i kóz.

W 529 spółdzielniach szwajcarskich należących do ‚Unji" (związku sp. spożywców) obroty w 1932 r. wynosiły 166.205.640 franków i w porównaniu z rokiem poprzednim spadły tylko o 600 tysiący.

W dzisiejszych ciężkich czasach zadziwia nas duży wzrost rozwoju spółdzielczości skandynawskiej. Związek fińskich spółdzielni spożywców — „K-K" (jeden z dwóch) powiększył obroty w 1932 r. w stosunku do poprzedniego o 1 procent. Liczba sklepów spółdzielczych zwiększyła się o 73; jest ich obecnie 1.700. Liczba gospód jadłodajni 103 (przybyło dwie). Liczba członków 133.236. Finlandja liczy około 3-ch miljonów ludności. Obroty hurtowni spółdzielczej w Norwegji (N. K. L.) wzrosły o 2 i pół procent. Również spółdzielcze fabryki margaryny, obuwia i tytoniu miały obroty większe.

Spółdzielczość rosyjska liczy obecnie 46 tys. organizacyj spożywców z liczbą 75 miljonów udziałowców. Z tej liczby na miasta przypada 24 miljony, czyli 96 procent całej ludności miejskiej. Ogólny kapitał udziałowy wynosi około półtora miljarda rubli. Obrót spółdzielni spożywców stanowi około 76 procent całego wewnętrznego obrotu towarowego Z. S. R. R.

Największą bibljoteką na świecie jest francuska Bibljoteka Narodowa w Paryżu; posiada przeszło 4 miljony książek i 3 miljony czasopism. Bibljoteka brytyjska w Londynie obejmuje 3.200.000 tomów, a pruska w Berlinie 2.287.800.

We Francji jest 1.055.174 mogił wojennych, w Anglji — 725.000, w Austrji — 120.000, w Rumunji — 400.000, w Czechosłowacji — 93.000, w Polsce (różnych narodowości) 1.300.000 i t. d. Kiedy świat pobrzękuje szabelką, warto przypominać te liczby.

Fala kryzysu goni. Trzeba ratować armaty

Bilans Powszechnej Sp. Sp. w Sosnowcu na dzień 31 grudnia 1932 roku

STAN CZYNNY:			STAN BIERNY:	
Kasa		10.411,87	Udziały	17.776,43
Towary w sklepach		25.859,93	Fundusz amortyz. ruch i nier.	8.697,41
		795,27	„ społeczny	69.940,84
„ „ octowni		24,—	„ amort. dług. wątpl.	8.561,20
„ „ stajni		117,90	Udziały na R-k Różnych	21.547,32
Odbiorcy bonów		11.812,19	Rezerwa na kredyty towar.	8.181,31
Towary komisowe (Renard)		2.852,11	Różni wierzyciele	1.319,99
Różni:			Emisja bonów	4.556,80
Udział w Zw. S. S.	17.522		Związek Sp. Sp.	10.203,63
„ „ Bank Społ.	250		Dostawcy	3.199,37
„ „ „ Spółdz.	170	17.942,07	Akcepty	31.534,40
Dłużnicy za towary		21.914,07	Sumy przechodnie	670,45
Sklepowi za manka		2.052,54	Czysta nadwyżka	9.903,11
Inne należności		5.296,57		
Wątpliwe należności		8.539,65		
Ruchomości		26.676,77		
Nieruchomości		60.404,72		
Sumy przechodnie		1.392,60		
		196.092,26		196.092,26
Weksle gwarancyjne		19.710,—	Różni za gwarancję	19.710,—
		215.802,26		215.802,26

Rachunek Strat i Nadwyżek

Koszty handlowe	59.747,26	Nadwyżka brutto na towar.	68.451,75
Amortyz. ruch. i nier.	2.286,25	„ „ „ piekar.	2.770,46
Zaleg. podatki za Jedność	1.259,20	„ „ „ octowni	755,67
Pomoc bezrob. fabr. Schön	500,—	„ na utrzym. nieruch.	1.317,53
Pomoc strajkuj. górnikom	300,—	Dywidenda ze Zw. Sp. Sp.	710,41
Strata na kradzieży sklep 6	10,—		
Czysta nadwyżka	9.903,11		
	74.005,82		74.005,82

BUDŻET NA ROK 1933

Przychód

	r. 1933	r. 1932
Przewidywany obrót w sklepach	720.000	752.000
Nadw. brutto na tow. 8½%	61.200	69.184

Rozchody

Wynagrodzenie Zarządu

Pensja kierownika	4.800.—
Świadczenia socjalne	480.—
Pensja 2 członków Zarządu	1.200.—
Wynagrodzenie pracowników biura	2.864.—
Wynagrodzenie sklepowych	20.388.—
Komorne, światło, opał	12.120.—
Remont sklepów	1.000.—
Utrzymanie porządku	800.—
Materjały piśm., poczta i telef.	1.300.—
Patenty i podatki	4.800.—
%% i dyskonta	1.500.—
Wyjazdy na konferencje	200.—
Ubezpiecz. od ognia i kradz.	1.244.—
Składka lustrc. i na Radę Okr.	1.900.—
Działaln. oświat. i pren. pism	1.200.—
Różne drobne wydatki i spr. sąd.	1.000.—
	56.796.—
Odlicza się za administrację piekarni	3.300.—
Ogółem	53.496.—

Koszty handlowe ustala się na 7,43% w stosunku do obrotu, z prawem przekroczenia o 10% i przenoszenia z jednej pozycji na drugą.

Adres Red. i Administr.: Warszawa-Mokotów, Grażyny 13. Tel.: Redakcja 8-88-73, Adm. 8-39-65

Redaktor: EDMUND ZALEWSKI | CENA 6 GR. | Wydawca: ZW. SP. SP. RZ. P.

Zakł. Druk. F. Wyszyński i S-ka, Warszawa, Warecka 15.